

ЗАТВЕРЖУЮ

Перший проректор Одеського
державного університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор

Максим КОРНІЄНКО

09 2025 р.

ВИСНОВОК

Одеського державного університету внутрішніх справ щодо дисертації
Гончарука Олексія Миколайовича на тему: «Адміністративно-правове
забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції
України», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань
08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

ВИТЯГ

з протоколу спільного засідання кафедри кримінального аналізу та інформаційних технологій та науково-дослідної лабораторії з актуальних питань кримінального аналізу Одеського державного університету внутрішніх справ № 12 від 26 вересня 2025 року щодо проведення публічної презентації та обговорення наукових результатів дисертації аспіранта Одеського державного університету внутрішніх справ Гончарука Олексія Миколайовича на тему: «Адміністративно-правове забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України».

ГОЛОВУЮЧИЙ: доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального аналізу та інформаційних технологій Одеського державного університету внутрішніх справ Пядишев Володимир Георгійович.

ПРИСУТНІ:

Корнієнко М.В. доктор юридичних наук, професор
Пядишев В.Г. доктор юридичних наук, професор
Форос Г.В. кандидат юридичних наук, доцент
Меликов Р.Г. доктор філософії у сфері права
Балтовський О.А. доктор юридичних наук, доцент
Калугін В.Ю. кандидат юридичних наук, доцент
Моргунова Т.І. кандидат технічних наук, доцент
Грезіна О.М. доктор філософії у сфері права
Ісмаїлов К.Ю. кандидат юридичних наук, доцент
Сіфоров О.І. кандидат технічних наук, доцент
Лісніченко Д.В. кандидат юридичних наук, доцент
Теслюк І.О. кандидат юридичних наук, доцент

Всього присутньо 12 осіб, з яких 3 доктора наук, 2 доктора філософії та 7 кандидатів наук – фахівців за профілем поданої на розгляд дисертації.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення наукового дослідження аспіранта Одеського державного університету внутрішніх справ Гончарука Олексія Миколайовича на тему: «Адміністративно-правове забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» з метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Робота виконана в Одеському державному університеті внутрішніх справ.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент Ісмайлов Карен Юрійович начальник 5-го відділу (інформаційних технологій та програмування в південному регіоні) (м. Одеса) 3-го управління (інформаційних технологій та програмування) Департаменту кіберполіції Національної поліції України.

Гончарук Олексій Миколайович, народився 30 березня 1999 року в селі Шамраївка Ульяновського району Кіровоградської області.

У 2020 році отримав освітній ступінь бакалавра в Одеському державному університеті внутрішніх справ за спеціальністю 081 Право, а у 2022 році магістра за спеціальностями 081 Право та 124 Системний аналіз. В 2020 році працював старшим лаборантом кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення Одеського державного університету внутрішніх справ.

На сьогодні працює юрист-консультантом в ТОВ «ФС Груп-Девелопмент».

З 01.09.2022 року Гончарук Олексій Миколайович наказом ректора зарахований до докторантури та аспірантури Одеського державного університету внутрішніх справ. Тему дисертації затверджено Вченою радою Одеського державного університету внутрішніх справ від 29.09.2022 року протокол № 1.

Освітньо-наукову програму підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» виконано у повному обсязі.

Здобувач має 9 наукових публікацій за темою дисертації, 5-ть з яких опубліковано в наукових фахових виданнях України та 4-ри тези доповідей на науково-практичних конференціях.

СЛУХАЛИ:

Доповідь аспіранта Гончарука Олексія Миколайовича, про результати виконаного наукового дослідження на тему: «Адміністративно-правове забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України». Здобувач ознайомив присутніх зі структурою дисертації, обґрунтував актуальність обраної теми дослідження. дисертації. Тему дисертації було обрано з урахуванням пріоритетного напрямку розвитку Національної поліції України

У дисертації здійснено аналіз стану наукового дослідження адміністративно-правового забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України. Мета роботи полягає в тому, щоб на основі наукової літератури та аналізу національного та міжнародного законодавства й

практики його реалізації забезпечити теоретико-методологічне обґрунтування розвитку адміністративно-правової та інформаційно-аналітичної складової у системі запобігання злочинності, визначити організаційно-правові особливості імплементації європейського досвіду та правового регулювання у досягненні необхідного рівня нормативно-правового забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності Національної поліції України.

Предметом дослідження є адміністративно-правове забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України.

Хронологічні межі дисертаційного дослідження окреслені зазначеними завданнями.

За результатами дослідження автором:

Доведено, що кримінально-аналітична система спирається на уніфікований набір процедур, принципів і стандартизовану візуальну нотацію. Завдяки цій методологічній єдності вона фактично виконує роль міжнародної «мови» для інтерпретації кримінальних подій аналітиками правоохоронних органів у різних країнах.

Сформовано авторське розуміння адміністративно-правового забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу як системи норм, організаційних механізмів, процедур, інформаційно-технічних рішень і гарантій контролю, що визначають правосуб'єктність, повноваження, межі та відповідальність цих підрозділів у структурі НПУ. Виокремлено його елементи: нормативний, організаційний, процедурний, інформаційний, гарантійно-контрольний і ресурсний.

Узагальнено систему принципів поліцейської діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України: законність; необхідність і пропорційність; цільове використання даних; достовірність і верифікованість інформації; підзвітність і простежуваність; захист прав людини та приватності; безпека даних; інтегрованість і стандартизація. Під принципами слід розуміти сукупність об'єктивно обумовлених, стрижневих, відносно стабільних, науково обґрунтованих керівних засад, визначених нормами вітчизняного законодавства і міжнародно-правових актів, що слугують підґрунтям діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України, а також уповноважених осіб її органів і структурних підрозділів, здійснюваної у процесі попередження, виявлення та розслідування кримінальних правопорушень за допомогою використання дозволених національним законодавством поліцейських заходів і комплексу процесуальних дій.

Доведено необхідність впровадження для підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України найбільш оптимальної лінійно-функціональної структури управління для забезпечення чіткості та простоти взаємодії як у всередині підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України, так і зовні з іншими структурними підрозділами поліції чи органами державної влади. Також даний тип організаційної структури управління сприяє оперативності у прийнятті рішень та виникненні відчуття особистої відповідальності кожного виконавця за реалізацію завдань, а також у керівника за кінцеві результати діяльності свого підрозділу.

Удосконалено форми діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції – це сукупність однорідних, конкретних дій поліцейських, які пов'язані з виявленням, припиненням і розслідуванням кримінальних

правопорушень, притягненням, шляхом забезпечення застосування передбачених законом заходів відповідальності до осіб, винних у їх вчиненні, компенсації шкоди, заподіяної кримінальними правопорушеннями, і поновлення порушених прав та інтересів фізичних і юридичних осіб.

Окреслені методи діяльності підрозділів кримінального аналізу НПУ – це визначені нормами права способи, засоби та прийоми безпосереднього та цілеспрямованого впливу органів та посадових осіб Національної поліції на свідомість і поведінку фізичних осіб, а також на діяльність підприємств, установ та організацій та їхніх посадових осіб з метою реалізації своїх правоохоронних завдань та функцій, що направлені на виконання юридичних обов'язків щодо запобігання загроз правам, свободам і законним інтересам людини та громадянина.

Розкрито систему нормативно-правових актів, що регулює діяльність підрозділів кримінального аналізу Національної поліції, яка є достатньо розгалуженою.

Удосконалено механізми правового регулювання інформаційно-аналітичної діяльності підрозділів кримінального аналізу має характер комплексної регуляторної екосистеми, що поєднує конституційні засади, закони та акти стратегічного рівня, узгоджені з міжнародним правом. Вона повинна забезпечувати правомірність дій, належні гарантії прав і свобод людини, прозорі підстави обміну даними (у т.ч. онлайн) та вимоги до інформаційної безпеки. В умовах експоненційного зростання масивів даних ключовим є нормативне уніфікування процесів збирання, оброблення, структурування, індексації та обміну інформацією, включно з механізмами аудиту, протоколювання і відповідальності.

З'ясовано, що підрозділи кримінального аналізу Національної поліції функціонують на засадах поліканального (мультиджерельного) отримання даних і застосовують комплекс полівекторних превентивних підходів. Номенклатура залучених відомостей змінюється залежно від аналітичного завдання та охоплює, зокрема, матеріали затримань, дані про телекомунікаційні з'єднання, повідомлення конфідентів, кримінальну звітність і реєстрові записи. Перетворення цієї гетерогенної інформації на прикладне знання – шляхом інтеграції, нормалізації, інтерпретації та семантичного збагачення – становить предмет професійної діяльності аналітиків. Їхня робота спрямована на виявлення стійких кримінальних патернів і тенденцій, а також на ідентифікацію мережових зв'язків між окремими правопорушниками та організованими угрупованнями.

З'ясовано, що імплементація практик Європейського Союзу в інформаційно-аналітичну діяльність підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України відбувається через ухвалення комплексу нормативно-правових актів. Їхній змістовий (контекстний) аналіз дає підстави виокремити два базові вектори цієї діяльності – кримінальний аналіз і управління ризиками. У сукупності зазначені компоненти формують ядро сучасної поліцейської методології та виступають дієвими інструментами попередження злочинності.

Визначено, що правоохоронна діяльність, керована розвідувальною аналітикою (ILP) є сучасною парадигмою, у межах якої аналітична розвідувальна функція інтегрується в загальну місію та операційний контур правоохоронної системи. Комплексна мета – прогнозування ризиків і проактивний вплив на

поведінку правопорушників – вимагає нерозривного поєднання аналітичних процедур із процесами ухвалення рішень, що породжує додаткові організаційні та методологічні виклики для підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України. За таких умов роль аналітиків суттєво зростає: з допоміжного сервісу вони трансформуються в ключовий елемент стратегічного планування й підтримки управлінських рішень, безпосередньо впливаючи на рівень суспільної безпеки.

Виявлено що збройна агресія росії проти України, розпочата в 2014 році та ескалована до повномасштабної війни у 2022 році, стала однією з детермінант перегляду національних програм щодо забезпечення безпеки країн Європейського Союзу. При цьому забезпечення безпеки наразі акцентується на посиленні аналітичних спроможностей підрозділів кримінального аналізу Національної поліції виконувати як свої загальні завдання, так і специфічні з активним використанням сучасних технологій спостереження (відеонагляд) із забезпеченням належного балансу між потребами охорони й захисту національних інтересів та правами, свободами й законними інтересами людини і громадянина.

Акцентується увага, що технологічний контур модернізації включає уніфіковані стандарти інтеперабельності, «zero-trust» архітектуру, наскрізне шифрування та керування доступом за ролями/атрибутами; аналітику великих даних, гео- та відеоаналітику, AFIS/АДІС, IBIS, OSINT, моделі ІІІ з верифікованими метриками якості. Ураховуючи ризики (хибні спрацьовування, алгоритмічна упередженість, витоки, «mission creep»), необхідні правові обмеження цілей, обов'язкові оцінки впливу на захист даних (DPIA), сертифікація, незалежні аудити, прозорі таксономії інцидентів і політики ретенції/знеособлення.

З огляду на те, що підрозділи кримінального аналізу загалом розподіляються на таких, що є самостійними (СБУ, НАБУ, ДБР, БЕБ) або структурними у межах представницького органу – Міністерства внутрішніх справ України (НПУ, ДСНС, ДПС), Міністерство оборони України (ГУР), стверджується, що формування окремо самостійного органу влади у запропонованому контексті є недоцільним загалом як, власне, і наділення такими повноваженнями вже існуючих. Більш виправданим є створення при РНБО України робочого органу, наділеного такими функціями – Центру кримінального аналізу.

З метою забезпечення прогнозно-аналітичного супроводу діяльності Ради національної безпеки і оборони України у сфері розвитку правоохоронної аналітики для запобігання злочинності, а також для надання правоохоронним органам консолідованої політичної суб'єктності, обґрунтовано доцільність створення Центру кримінального аналізу при РНБО України. Окреслено нормативно-правові засади його функціонування, визначено коло завдань, компетенції (права), організаційну структуру та персональний/інституційний склад новостворюваного суб'єкта.

Узагальнено авторські пропозиції щодо модернізації адміністративно-правового супроводу діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції як суб'єктів формування й реалізації державної політики у сфері запобігання та розслідування кримінальних правопорушень. Зміст цих пропозицій охоплює два взаємопов'язані напрями: -Інституційне посилення механізму реалізації шляхом створення спеціалізованого державного суб'єкта, покликаного

репрезентувати інститут кримінального аналізу в Україні як централізовану єдність різнотипних органів, що виконують правоохоронні функції у межах визначених зон відповідальності, але спільно формують керівну ланку системи та забезпечують узгоджену взаємодію і координацію підрозділів кримінального аналізу під час запобігання й розслідування злочинів; - Стратегічне вдосконалення діяльності виконавців правоохоронної функції через інституціоналізацію стратегічного планування в сфері протидії злочинності, включно з визначенням цілей, пріоритетів, індикаторів ефективності та процедурою періодичної ревізії планових рішень.

Стверджується, що людський капітал є вирішальним чинником: знання з аналітики правоохоронних органів мають бути поширені серед аналітиків, керівників, оперативних працівників, дізнавачів і слідчих. Потрібно розроблення професійних стандартів, сертифікації, міжвідомчих навчальних програм, науково-практичних хабів з університетами, а також єдиного стандарту підготовки аналітиків правоохоронних органів для забезпечення якості розвідувальних продуктів і їх інтеграції у цикл прийняття рішень.

Дисертант детально доповів, яким чином ним вирішувалися завдання, що ставилися перед дослідженням, висвітлив наукову та практичну значущість одержаних результатів.

По закінченні доповіді дисертанта, присутніми було поставлено ряд запитань.

Калугін В.Ю. кандидат юридичних наук, доцент: Олексій Миколайович, у мене до Вас два запитання: перше, як на Вашу думку не перетворюється кримінальний аналіз у практиці НПУ з допоміжного інструмента на «паралельну слідчу діяльність», що може дублювати функції слідчих? Та друге питання, з тексту роботи не дуже чітко прослідковується Ваша позиція щодо розподілу на рівні чи то методи, чи види кримінального аналізу. Поясніть Вашу позицію?

Гончарук О.М. дякую за запитання. Щодо першого Вашого питання, то такий ризик існує. Саме тому потрібно нормативно розмежувати: аналітик не здійснює процесуальних дій, а лише забезпечує інформаційне підґрунтя. Він не «розслідує», а надає дані для прийняття рішень. У цьому сенсі кримінальний аналіз – інструмент підтримки слідчого, а не його заміни. Щодо другого – то так, єдинства в цьому питанні як серед науковців, так і серед практиків нема. Тому, на нашу думку, рівнями кримінальному аналізу є оперативний, тактичний, стратегічний – для правоохоронних органів. Та тактичний, оперативний, стратегічний для воєнних структур. За об'ємом кримінального аналізу: - операційний; - тактичний; - стратегічний; - аналіз ризиків. А за рівнем проведення кримінального аналізу: - районний (місцевий); - обласний; - міжрегіональний; - національний; - міжнародний.

Пядишев В.Г. доктор юридичних наук, професор: шановний здобувач, як на Вашу думку, чи не є модель ІЛР надто «зарубіжною концепцією», яка не враховує українські реалії – низьку довіру до поліції, кадрові та технічні дефіцити?

Гончарук О.М. ІЛР – універсальна управлінська модель, але її впровадження в Україні потребує поетапної адаптації. На нашу думку, варто розпочати з регіональних пілотних проєктів, розбудови аналітичних платформ і підготовки кадрів. При цьому особливий акцент робиться на прозорості та

партнерстві з громадськістю, щоб підвищити довіру. Тобто ІЛР можлива, але лише в адаптованому, «гібридному» форматі.

Форос Г.В. кандидат юридичних наук, доцент: шановний Олексій Миколайович, як Ви бачите оптимальний механізм узгодження національних норм у сфері кримінального аналізу з міжнародними стандартами та *acquis* ЄС?

Гончарук О.М. Дякую за запитання. Оптимальним є поступове гармонізування українського законодавства з директивами та регламентами ЄС (зокрема NIS2, GDPR, Європейською стратегією безпеки даних), шляхом адаптації термінології, процедур і методологій оцінки ризиків. Це передбачає внесення змін у Закон «Про Національну поліцію», Закон «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» та створення підзаконних актів, що регламентують роботу підрозділів кримінального аналізу відповідно до європейських стандартів інтероперабельності та інформаційної безпеки. А можливо і окремого Закону.

Балтовський О.А. доктор технічних наук, доцент: Як Ви вбачаєте баланс між аналітичною ефективністю та правом на приватність, якщо аналітики фактично отримують доступ до величезних масивів персональних даних?

Гончарук О.М. Дякую за запитання. Баланс можливий через впровадження диференційованого доступу, анонімізації та псевдонімізації, обмежених строків зберігання, прозорих процедур аудиту. Використання сучасних методів *privacy-preserving analytics* (наприклад, федеративне навчання, гомоморфне шифрування) дозволяє отримувати інсайти без розкриття ідентифікуючих даних.

Меликов Р.Г. доктор філософії у сфері права: шановний здобувач, які саме цифрові рішення (Big Data, AI, аналітичні платформи) Ви вважаєте пріоритетними для підрозділів кримінального аналізу?

Гончарук О.М. Дякую за запитання. Аналітик використовує інструменти під конкретні задачі, а в загалі пріоритетними є: - аналітичні платформи Big Data для інтеграції розрізнених баз (аналогічно до Eurodac, Europol Data Platform); - системи штучного інтелекту для виявлення патернів злочинної діяльності та прогнозування ризиків; - геоінформаційні системи (GIS) для просторового аналізу злочинності; - системи інтероперабельності для обміну даними між підрозділами НПУ та міжнародними партнерами.

Грезіна О.М. доктор філософії у сфері права: розкрийте співвідношення та відмінності між ключовими поняттями, що використовуються у Вашій роботі, а саме: «кримінальний аналітик», «кримінальна аналітика», «аналітик правоохоронного органу», «аналітик злочинності». Обґрунтуйте, чи є ці поняття тотожними, частково перетинами або принципово різними за змістом і функціональним призначенням у контексті сучасної теорії та практики правоохоронної діяльності.

Гончарук О.М. Дякую за поставлене запитання. У сучасному науковому та практичному дискурсі використання терміну «кримінальний аналіз» може бути цілком обґрунтовано інтерпретованим як «аналіз злочинності», оскільки йдеться про системне дослідження явищ злочинності, її тенденцій, чинників та

структурних характеристик. Водночас, із погляду професійної термінології (зокрема, у трактуванні проф. Є.О. Користіна) вважається некоректним уживання таких словосполучень, як «кримінальний аналітик» чи «кримінальна аналітика». Їхня семантика може спричинити неоднозначне або хибне розуміння як у фаховому середовищі, так і серед ширшої громадськості. Уникаючи різночитань та неадекватного сприйняття їх змісту, порівняно з професійним осередком, більш широкою громадянською спільнотою, використання термінів: «аналітик правоохоронного органу», «аналітик злочинності», «аналітична діяльність, що пов'язана з дослідженням злочинності», «аналітика злочинності» відповідно, є більш коректним та менш дискусійним у визначенні відповідної правоохоронної діяльності.

Після відповідей на запитання слово було надано науковому керівнику, кандидату юридичних наук, доценту **Ісмайлову К.Ю.**, який дав загальну оцінку науковому дослідженню, а також охарактеризував Гончарука Олексія Миколайовича, як людину відповідальну, грамотну та досвідчену, з творчим науковим мисленням, цілеспрямовану, відповідальну та ініціативну. Здобувач дуже успішно зумів використати свій творчий потенціал і досить ґрунтовно та досконало виконав наукове дослідження.

Завдання, які поставив перед собою Олексій Миколайович, він їх поступово розкрив в дисертації, надав слушні висновки.

Гончару Олексій Миколайович цілком сформувався як науковець, його дисертаційне на тему: «Адміністративно-правове забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України», представлене на публічній презентації є завершеною працею, яка має суттєве значення для вітчизняної юридичної науки, а його автор готов до атестації здобувача ступеня доктора філософії.

Науковий керівник подякував всім присутнім за підтримку наукового дослідження та здобувача.

Під час наукової дискусії учасниками публічної презентації надано свої думки і міркування, щодо представленого на розгляд дослідження.

Корнієнко М.В. доктор юридичних наук, професор: Олексій Миколайович зібрав значний масив джерел (Конституція, закони, підзаконні акти, наукові праці), проте виклад має переважно констатуючий характер, але не приділив увагу чіткої систематизації нормативних актів за рівнями (міжнародні, конституційні, законодавчі, підзаконні), що ускладнює розуміння структури правового регулювання. Але все ж такі мені дуже сподобалася доповідь і сама дисертаційна робота Олексія Миколайовича Гончарук. Робота є завершеною, цілісною науковою працею, яка характеризується новизною та оригінальністю. Дуже гарні результати впровадження у наукову діяльність та освітній процес. Роботу здобувача я підтримую, бачу, що здобувач сформувався як вчений. Буду, зі свого боку, підтримувати і роботу, і здобувача.

Форос Г.В. кандидат юридичних наук, доцент: Цікава доповідь, але незважаючи на згадку про європейський контекст (Угода про асоціацію з ЄС), автор не здійснив ґрунтовне порівняння українського нормативно-правового регулювання із практиками ЄС (наприклад, із SOCTA Europol, директивами ЄС у сфері поліцейського співробітництва, стандартами ILP), що на мій погляд суттєво

знизило новизну та міждержавний вимір розділу. Але все ж такі Олексій Миколайович добре розкрив тему дослідження. Сьогодні в умовах діджиталізації правової системи України питання аналітичної діяльності правоохоронних підрозділів Національної поліції України має особливе значення, адже воно безпосередньо пов'язане із проактивною діяльністю співробітників поліції та забезпеченням прав і свобод людини. Це дослідження відкриває широкі можливості для подальших ґрунтовних наукових пошуків.

Пядишев В.Г. доктор юридичних наук, професор: Олексій Миколайович, сьогоднішній день є одним з основних етапів по проходженню атестації Вашої роботи. Дослідження є завершеним і готовим для подальшої атестації.

Грезіна О.М. доктор філософії у сфері права: дозвольте висловити своє бачення стосовно цієї роботи. Приєднуючись до сказаного раніше, погоджуюся, що тема «Адміністративно-правове забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України» є актуальною для правоохоронної системи України. Підтримую Вас і Вашу наукову працю.

Меликов Р.Г. доктор філософії у сфері права: дозвольте і мені висловити свої думки з приводу роботи і здобувача – Олексія Миколайовича Гончарука. Позитивно оцінюю роботу. Тема дійсно актуальна. Ця робота виконана на достатньо високому рівні. Дослідження є завершеною працею і відповідає усім встановленим вимогам. Я підтримую Максима Руслановича та його наукову роботу та бажаю Вам успіху.

Теслюк І.О. кандидат юридичних наук, доцент: Дисертаційна робота Гончарука Олексія Миколайовича характеризується доволі високим рівнем наукової новизни, має яскраво виражену практичну спрямованість, є якісно проведеним науковим дослідженням. В роботі автор не допустив порушень академічної доброчесності, всі ідеї ним викладені за результатами власного наукового пошуку та практичного досвіду. Буду підтримувати Вас і Вашу роботу, бажаю успіху.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Гончарука Олексія Миколайовича на тему: «Адміністративно-правове забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Обґрунтування вибору теми дослідження. Інформаційно-аналітична діяльність займає одне з провідних позицій у діяльності НПУ та є надзвичайно дієвим інструментом для забезпечення діяльності управлінців та керівників. Ефективність розслідування кримінальних проваджень значною мірою забезпечується шляхом проведення комплексу заходів інформаційно-аналітичної діяльності та якісної ідентифікації, аналізу та оцінювання загроз і ризиків. З огляду на те, що інформаційно-аналітична діяльність є технологічною та організаційною сферою, яка потребує відповідного сучасного нормативно-

правового забезпечення, враховуючи євроінтеграційні процеси в нашій державі, існує необхідність імплементації європейського досвіду в діяльність НПУ.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана в межах тематики науково-дослідних робіт Одеського державного університету внутрішніх справ: «Пріоритетні напрямки розвитку реформування правоохоронних органів в умовах розгортання демократичних процесів у державі» (номер державної реєстрації 0123U103538, 08.2023-08.2028 рр.); «Використання кримінального аналізу в правоохоронній діяльності» (номер державної реєстрації 0124U001432, 2024-2029 рр.); «Інформаційні технології: сучасний стан, особливості в умовах війни та післявоєнний період» (номер державної реєстрації 0123U103748, 2023-2028 р.р.). Дослідження підготовлено відповідно до Плану заходів із виконання обов'язків та зобов'язань України на основі її членства в Раді Європи (Указ Президента України від 12 січня 2011 р. № 24/2011 (п. 5)); Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2024 року № 792-р, з урахуванням Концептуальних засад впровадження в діяльність органів правопорядку ризик-орієнтованих підходів, надісланих листом МВС від 14.03.2025 № 8620/08/14-2025. Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020-2024 роки (наказ Міністерства внутрішніх справ України від 11 червня 2020 р. № 454) та на 2025-2029 роки (наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21.05.2024 № 326). Пріоритетним напрямком розвитку Національної поліції України (запровадження застосування ризик-орієнтованого підходу в діяльність НПУ, наказ НПУ від 03.07.2025 № 765). Дисертація відповідає Пріоритетним напрямкам фундаментальних та прикладних наукових досліджень у галузі права, визначеним у Стратегії розвитку Національної академії правових наук України на 2021-2025 р.р., затвердженій постановою загальних зборів Національної академії правових наук від 26 березня 2021 р. № 12-21 (зокрема, п. 1. «Теоретико-правові основи забезпечення національної, інформаційної та кібернетичної безпеки, захисту суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності України, прав та безпеки людини і громадянина» розділу 1.11 «Правове забезпечення у сфері національної безпеки та оборони»; п. 8 «Теоретичні та прикладні засади запобігання злочинності в умовах реформування українського суспільства», п. 16. «Теорія і практика застосування сучасних технологій та інновацій у сфері створення безпечного соціального середовища, прогнозування і планування злочинності» розділу 1.15. «Фундаментальні та прикладні проблеми наукового забезпечення боротьби зі злочинністю в Україні»). Тема дисертації затверджена на засіданні вченої ради Одеського державного університету внутрішніх справ (протокол № 1 від 29 вересня 2022 р.).

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційного дослідження полягає у тому, щоб на основі ґрунтовного аналізу наукової літератури, норм національного й міжнародного законодавства та практики їх реалізації здійснити теоретико-методологічне обґрунтування розвитку адміністративно-правової та інформаційно-аналітичної складових у системі протидії злочинності, а також визначити організаційно-правові засади імплементації європейського досвіду й удосконалення правового регулювання з метою досягнення належного рівня

нормативно-правового забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності Національної поліції України. Для реалізації поставленої мети передбачено розв'язання таких завдань:

- обґрунтувати значущість інформаційно-аналітичної діяльності в умовах сучасного суспільного розвитку та розкрити дуалістичний характер її сутності на підставі теоретичного аналізу феноменів «аналітика» та «кримінальна аналітика»;
- здійснити ретроспективний огляд становлення інформаційно-аналітичної діяльності НПУ у контексті еволюційного розвитку підрозділів кримінального аналізу у сфері правоохоронної діяльності на теренах сучасної України
- проаналізувати трансформацію вітчизняної правової системи з огляду на процес адаптації та впровадження європейських стандартів аналітичних моделей в діяльність НПУ;
- розкрити методологічні засади інформаційно-аналітичної діяльності НПУ на основі аналізу ключових понять кримінального аналізу;
- на підставі аналізу європейського досвіду та змісту фундаментальних прав людини дослідити принципи функціонування підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України та обґрунтувати особливості їх правового забезпечення;
- охарактеризувати стан євроінтеграційних процесів у сфері правового регулювання діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України та здійснити систематизацію відповідного масиву нормативно-правових актів;
- розкрити сутність та обґрунтувати зміст аналітико-розвідувальної складової у діяльності підрозділів кримінального аналізу НПУ, визначивши її значення в забезпеченні ефективності правоохоронної діяльності;
- охарактеризувати євроінтеграційний розвиток підходу ІЛР у діяльності підрозділів кримінального аналізу НПУ;
- Сформулювати й науково обґрунтувати зміни та доповнення до чинного законодавства, спрямовані на його подальше вдосконалення діяльності підрозділів кримінального аналізу НПУ.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності правоохоронних органів.

Предметом дослідження є адміністративно-правове забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України.

Методи дослідження. Методологічну основу дисертаційного дослідження становлять наукові методи, застосовані комплексно з метою забезпечення достовірності отриманих результатів, досягнення поставленої мети та завдань, а також обґрунтованості сформульованих висновків і практичних рекомендацій, зокрема: діалектичний метод – для комплексного сприйняття і системного опрацювання теоретичних і нормативних положень, що стосуються використання спеціальних знань (розділи 1-3); метод спостереження – для виявлення та вивчення закономірностей, що характеризують ІАД НПУ (підрозділи 1.2, 2.1, 2.2); історико-правовий метод – для розкриття наукових поглядів щодо визначення поняття, видів та форм використання спеціальних знань у різні історичні періоди (підрозділ 1.2); компаративний метод – для порівняльного аналізу досвіду різних країн та моделей правоохоронної діяльності (підрозділи 1.3, 2.2, 3.1); логіко-юридичний метод застосовано для інтерпретації правових норм та категорій, що

мають безпосередній зв'язок із ІАД НПУ (підрозділи 1.3, 2.3, 3.1, 3.2); метод системного аналізу – з метою узагальнення особливостей використання спеціальних знань для застосування сучасного інструментарію ІАД НПУ (підрозділи 3.1, 3.2); догматичний метод – для тлумачення понять, що використовуються у ІАД НПУ (підрозділи 1.1, 1.3, 2.1, 2.2).

Емпіричну базу дослідження становлять: матеріали нормативно-правового, науково-публіцистичного й аналітичного характеру щодо інформаційно-аналітичної діяльності Національної поліції України; довідкові видання та статистичні матеріали. Нормативно-правову базу дослідження становлять як загальні, так і спеціальні джерела, серед яких Конституція України, чинні закони та підзаконні нормативно-правові акти, а також проекти нормативних документів, що визначають специфіку організації інформаційно-аналітичної діяльності в системі Національної поліції України

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що за своїм характером і змістом дисертація є однією з перших в Україні працею, що присвячена комплексному та системному дослідженню адміністративно-правового забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України. Конкретний внесок дисертанта в наукове розроблення положень теоретичного осмислення змісту та правового регулювання ІАД НПУ полягає в обґрунтуванні пропозицій та рекомендацій, що містять елементи наукової новизни й мають теоретичне та практичне застосування, зокрема:

уперше:

- спираючись на концептуальне осмислення сутнісних ознак феномену «інформаційно-аналітична діяльність» виділено змістовну відмінність між інформаційно-аналітичною і кримінально-аналітичною діяльністю;

- обґрунтовується зміст інформаційно-пошукової, розвідувально-аналітичної складових та ризик-орієнтованого підходу в системі інформаційно-аналітичної діяльності підрозділів кримінального аналізу НПУ;

- на підставі аналізу європейського досвіду та концептуального змісту фундаментальних прав людини визначено та розкрито принципи інформаційно-аналітичної діяльності Національної поліції України з виокремленням ключових засад аналітичної діяльності;

- пропонується запровадити підготовку офіцерського складу з питань геоінформаційних, OSINT та технологій 3D моделювання усіх військових формувань і правоохоронних органів на базі Одеського державного університету внутрішніх справ у співпраці з European Union Advisory Mission (EUAM) Ukraine;

- доводиться твердження, щодо створення інституційного утворення (приклад США - Real-Time Crime Center (RTCC)), що представлятиме інститут кримінального аналізу в Україні як централізовану єдність різномірних суб'єктів, що виконують правоохоронні функції у закріпленій за ними сфері відповідальності;

- запропоновано для збереження та підвищення рівня соціального захисту працівників правоохоронних органів прийняття Закону України «Про підвищення престижності праці працівників правоохоронних органів».

удосконалено:

- поняття «інформаційно-аналітичної діяльності із пріоритетним акцентом на розкритті та уточненні змісту її аналітичної складової;
- підходи до виокремлення аналітико-розвідувальної компоненти в структурі інформаційно-аналітичної діяльності;
- підходи до змістовної характеристики та окреслення особливостей кримінального аналізу в співвідношенні з аналітико-розвідувальною складовою ІАД Національної поліції України;

набули подальшого розвитку:

- обґрунтування змісту європейських стандартів та визначення основних напрямів розвитку нормативно-правового регулювання інформаційно-аналітичної діяльності Національної поліції України;
- теоретичне обґрунтування сутності внутрішніх структурних елементів інформаційно-аналітичної діяльності, зокрема її змісту, принципів, функцій, завдань, суб'єктного складу та рівнів, а також базових суміжних категорій, таких як інформаційна безпека, запобігання злочинності, кримінальна інформація тощо;
- виокремлення гносеологічного становлення інституту інформаційно-аналітичної діяльності підрозділів кримінального аналізу НПУ в Україні;
- обґрунтування щодо систематизації нормативно-правових актів у системі правового регулювання діяльності підрозділів кримінального аналізу НПУ;
- пропозиції щодо внесення змін та доповнень до чинного законодавства щодо напрямів вдосконалення діяльності підрозділів кримінального аналізу НПУ.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні положення, висновки, пропозиції та рекомендації, напрацьовані в межах дисертаційного дослідження, вже були використані та можуть бути застосовані в подальшому:

- у сфері правотворчої діяльності – результати дослідження містять низку обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства, зокрема стосовно розроблення нових і уточнення існуючих нормативно-правових актів у сфері запобігання злочинності, а також щодо удосконалення інформаційно-аналітичної діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України;
- правозастосовній діяльності – мають сприяти підвищенню якості та ефективності використання інструментарію діяльності підрозділів кримінального аналізу НПУ;
- науково-дослідній роботі – при вивченні загальнотеоретичних питань, пов'язаних із модернізацією та удосконаленням інформаційно-аналітичної діяльності в правоохоронному секторі;
- освітньому процесі – матеріали дослідження можуть використовуватись під час підготовки працівників правоохоронних органів, а також для викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право», «Основи кримінального аналізу», «Кримінальний аналіз», «Інформаційно-аналітична діяльність НПУ».

Апробація результатів дисертації. Основні положення наукової роботи обговорювалися на засіданні кафедри кримінального аналізу та інформаційних технологій, кафедри адміністративно-правових дисциплін, науково-дослідної лабораторії з актуальних питань кримінального аналізу Одеського державного університету внутрішніх справ. Результати дослідження було апробовано на: II Всеукраїнській науково-практичній конференції Актуальні питання кримінально-

правової кваліфікації, документування та розслідування колабораціонізму (м. Одеса, 21 липня 2023 року); Всеукраїнській науково-практичній конференції Права людини під час дії правового режиму воєнного стану (м. Кропивницький, 10 грудня 2024 року); X Міжнародній науково-практичній конференції Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права (м. Кременчук, 5-7 грудня 2024 року); Міжнародній науково-практичній конференції Кримінальний аналіз і кібербезпека: об'єднання зусиль для нових викликів (м. Одеса, 23 травня 2025 року).

Публікації. Основні положення дисертаційної роботи опубліковано в 7 наукових працях, з яких: 4 статті в наукових фахових виданнях України, 1 в зарубіжному виданні, 4 у тезах матеріалів конференцій.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, що об'єднують вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (224 найменувань – на 22 сторінках). Повний обсяг дисертації становить 214 сторінки, із них основний обсяг тексту – 174 сторінки.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Гончарук О.М. Зародження та еволюція формування кримінального аналізу в світовій парадигмі правоохоронної діяльності. Південноукраїнський правничий часопис. 2023. №1. С. 130-137.

2. Гончарук О.М., Ісмаїлов К.Ю. Кримінальний аналіз у системі правоохоронних органів України: поняття, мета та завдання. Правовий часопис Донбасу. №2(83). 2023. С. 3-9.

3. Гончарук О.М. Основні компоненти забезпечення ефективної діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. Том 2 № 88 (2025). С. 355-363.

4. Гончарук О.М. Взаємодія та координація в діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України. Європейські перспективи. №2, 2025. С. 145-155.

5. Гончарук О.М. Зарубіжний досвід адміністративно-правового забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу. European Reforms Bulletin. 2021. № 4. Р. 121-130.

Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Гончарук О.М., Желновач Є.Г. До питання властивості інформації під час калабарціонізму. Актуальні питання кримінально-правової кваліфікації, документування та розслідування колабораціонізму: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 21 липня 2023 р.). Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. С. 85-87.

7. Гончарук О.М., Ісмаїлов К.Ю. Деякі питання забезпечення прав і свобод людини при моделі поліцейської діяльності, керованої аналітичною розвідкою.

Права людини під час дії правового режиму воєнного стану: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 10 грудня 2024 р.), 2024. С. 242-247.

8. Гончарук О.М. До питання впровадження та розбудова системи поліцейської діяльності, керованої аналітикою в Україні. Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції, м. Кременчук, 5-7 грудня 2024 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 557-560.

9. Гончарук О.М. Особливості принципів, на яких ґрунтується поліцейська діяльність, керована розвідувальною аналітикою. Кримінальний аналіз і кібербезпека: об'єднання зусиль для нових викликів: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (23 травня 2025 р.). Одеса : ОДУВС, 2025. С. 213-216.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Гончарука Олексія Миколайовича на тему: «Адміністративно-правове забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» з метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Гончарука Олексія Миколайовича «Адміністративно-правове забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України» відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Рекомендувати дисертацію Гончарука Олексія Миколайовича на тему: «Адміністративно-правове забезпечення діяльності підрозділів кримінального аналізу Національної поліції України» до вченої ради для захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вчентій раді за спеціальністю 081 «Право».

Головуючий на засіданні
доктор юридичних наук, професор

Володимир ПЯДИШЕВ